

za obradu ne koristi deo od 18—36 cm. ispred vidljivih tragova truleži. Treba sprečavati obrazovanje pukotina pri sušenju drveta, jer vlaga kroz njih nesmetano prodire. Nije isključeno da se građa može zaraziti i u toku upotrebe.

Ekologija i fiziologija. Optimalna temperatura za razvoj micelije iznosi $+30^{\circ}\text{C}$. Gljiva se razvija u granicama $+9$ do $+35^{\circ}\text{C}$.

Ekonomski značaj. Ova vrsta je jedan od najčešćih destruktora lišćarskog drveta u dubjećem stanju, te prema tome može izazvati osetan gubitak u drvnoj masi.

Rod *Xanthochrous*

Xanthochrous pini (Brot.) Pat. Jedna od najdestruktivnijih vrsta četinarskih stabala u Evropi, Americi i Indiji. Česta je kod nas.

Karpofora. Javlja se ispod mrtvih grana i na strani starih rana. Zbog morfoloških karakteristika neki je zamenjuju *Fomesom* i *Trametesom*. Karpofora je relativno mala, nekad kopitasta. Godišnje karpofore su opštije i opisane kao var. **abietinus**. Gornja površina je gruba i zonirana u starosti, po boji tamna, rđastomrka, a zatim crnkasta. Ivica mladih primeraka je zlatnožuta. Cevčice su često stratifikovane, a pore okrugle ili labirintske.

Spore su okruglaste, prvo bezbojne, zatim svetlo mrke, $5,5-6 \times 4,5-5,5\mu$. Sete 40μ , mrke i obilne.

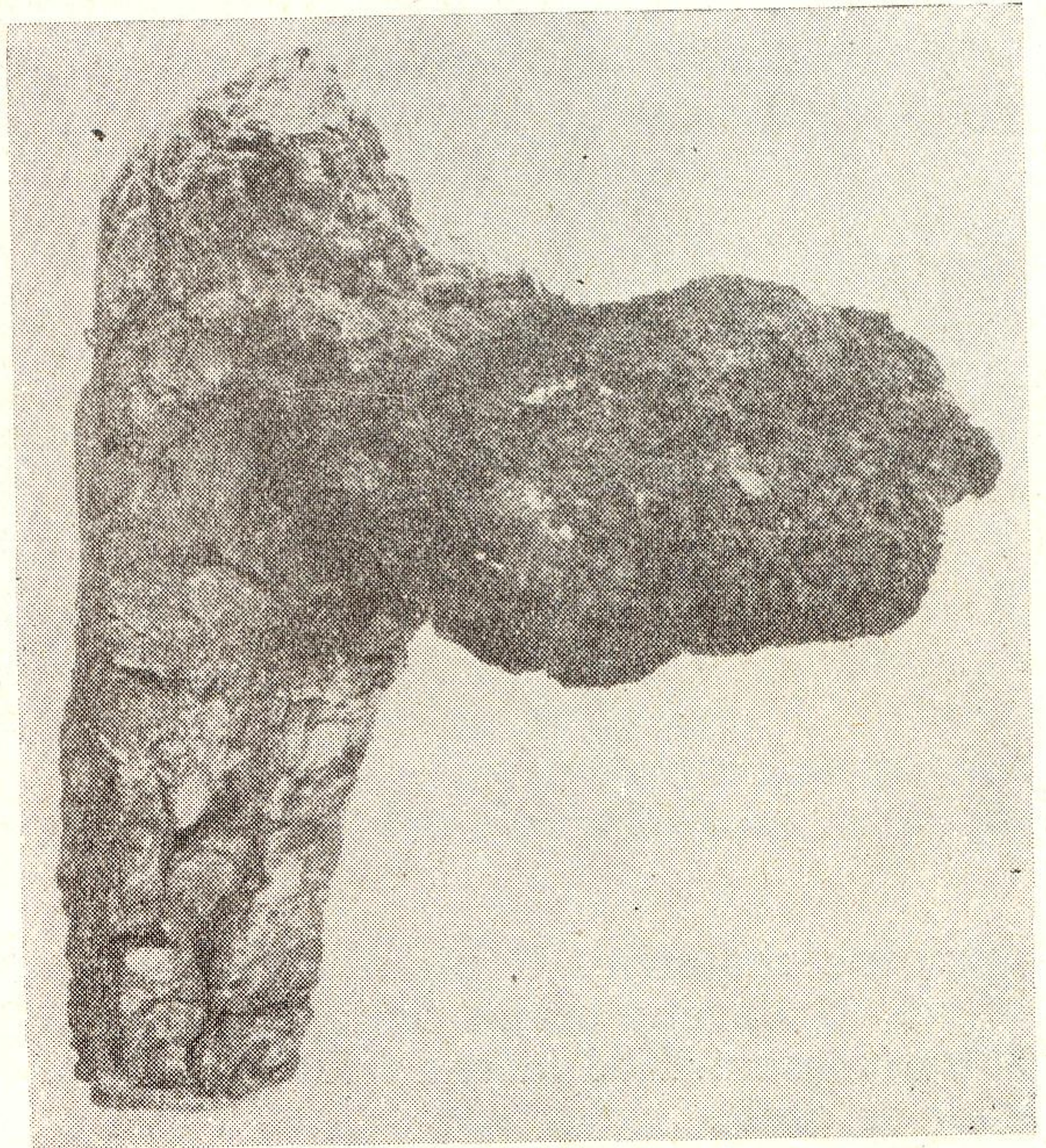
Trulež. Najpre nastaje crvenkasto ili purpurnocrveno obojavanje srčike («crveno srce»). Drvo je jako i puno, čak sa boljim mehaničkim osobinama i veće težine zbog izliva smole. Posle 3 meseca drvo nekih borova ima znatno smanjenu mehaničku otpornost.

U odmakloj fazi nastaje tipična alveolarna trulež duž žice. U arišu, boru i tsugi ove alveole mogu izazvati u proletnjem delu drveta odvajanje godišnjih prstenova.

Ekologija i fiziologija. Optimalna temperatura je oko $+25^{\circ}\text{C}$, a maksimalna između $+30^{\circ}$ — 35°C . Minimum leži ispod $+10^{\circ}\text{C}$.

Vitalnost micelije u malim komadima drveta traje nekoliko godina. Ona preživljava 12 časova na $+48^{\circ}\text{C}$ i 9 čas. na $+55^{\circ}\text{C}$.

Napada celulozu, lignin i pentozane, tj. sve glavne konstituante membrane, pri čemu se lignin brže razgrađuje.

Sl. 53 — Karpofora gljive *Xanthochrous hispidus* na hrastovom drvetu (original)